

Keski-Suomen hyvinvointialueen talousarvioesitys vuodelle 2025

Palveluntuottajien vaikuttamistoimielin 21.10.2024 § 36
2123/02.00.00/2024

Valmistelija talousjohtaja Aija Suntioinen, p. 040 184 9985

Selostus asiasta **Yleistä**

Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys julkaistiin 9.10.2024.

Keski-Suomen hyvinvointialueen talouden alijäämän kasvu tulee taittumaan ja vuonna 2025 alijäämä tulee olemaan huomattavasti aiempia vuosia pienempi. Hyvinvointialue tekee merkittävän tulosparannuksen vuonna 2025 ja talouden tasapaino saavutetaan vuonna 2026.

Hyvinvointialueen taloudellinen toimintaympäristö on tiukentunut samalla kun asukkaiden palvelutarpeet kasvavat. Talousarvio on laadittu huomioiden nämä realiteetit, ja sen tavoitteena on turvata toimivat ja yhdenvertaiset sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut sekä pelastustoimen palvelut Keski-Suomessa.

Vuodelle 2025 suunniteltu tulosparannus perustuu rahoitukseen tehtävään jälkikäteistarkastukseen (67 miljoonaa euroa) sekä vuodelle 2025 suunniteltuihin talouden sopeuttamistoimenpiteisiin (53 miljoonaa euroa).

Valtio on tehnyt vuoden 2024 aikana päätöksiä, joiden takia Keski-Suomen hyvinvointialueen rahoitus on supistunut. Julkisen talouden suunnitelman mukaisten tehtävämuutosten vuoksi hyvinvointialueen vuoden 2025 rahoitusta leikataan kevään kehysriihen päätösten mukaisesti lähes 20 miljoonaa euroa. Lisäksi syyskuussa julkaistujen, kuntien vuoden 2022 diagnoositetoihin perustuvien rahoituslaskelmien päivitysten myötä arvio hyvinvointialueen rahoituksesta väheni 6,6 miljoonaa euroa.

Talouden kääntäminen ensin tasapainoiseksi ja sen jälkeen ylijäämäiseksi tapahtuu suunnitelmakauden aikana, mutta siitä huolimatta kertyneitä alijäämiä ei ehditä kattamaan lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa vuoden 2026 loppuun mennessä. Vastaava tilanne on valtaosalla hyvinvointialueista. Julkisen talouden suunnitelmassa on mukana hyvinvointialueiden yhteenlaskettu alijäämäkertymä, joka on -1,8 miljardia euroa.

Talousarvioesitys sisältää talouden sopeuttamistoimenpiteet, joilla tavoitellaan yhteensä 53 miljoonan euron vaikutuksia vuonna 2025. Sopeuttamistoimenpiteet on suunniteltu täydentämään jo tehtyjä ja tekeillä olevia toimenpiteitä. Toimenpiteet sisältävät toimintamallien muutoksia, henkilöstövähennyksiä sekä organisaation merkittävän virtaviivaistamisen organisaatiomuutosten myötä.

Valtiovarainministeriö on nimennyt kuusi hyvinvointialuetta valtion kanssa käytäviin tukikeskusteluihin. Alueisiin kuuluvat Keski-Suomen, Lapin, Kanta-Hämeen, Satakunnan, Itä-Uusimaan ja Vantaa-Keravan hyvinvointialueet.

Henkilöstömuutokset

Organisaation virtaviivaistamista tehdään vähentämällä johtajien ja päälliköiden määrää ja karsimalla hallinnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden määrää. Talousarviossa suunniteltujen toimenpiteiden henkilöstövaikutuksia käsitellään parhaillaan neljänsissä yhteistoimintaneuvotteluissa. Vaikutukset kohdistuvat kaikille kolmelle toimialalle ja henkilöstövähennykset koskettavat yhteensä 247–252 henkilöä tai työtehtävää. Johtaja- ja päällikkötehtäviä vähenee 37 vuoden 2025 aikana, joista neljä konsernipalveluista, 30 sosiaali- ja terveystalvveluista ja kolme pelastuspalveluista. Kaiken kaikkiaan henkilöstön määrä vähenee seuraavasti: konsernipalveluissa 55–60 henkilöä ja liikkeenluovutuksen kautta 30 henkilöä, sosiaali- ja terveystalvveluissa 30 henkilöä ja liikkeenluovutuksen kautta 129 henkilöä sekä pelastuspalveluissa 3 henkilöä. Johtaja- ja päällikkötehtäviin tehdään merkittäviä supistuksia ja niukkenevat henkilöstöresurssit kohdennetaan asiakas- ja potilastyötä tekeviin.

Hyvinvointialueen palveluiden toimivuus turvataan ja asukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut järjestään lainsäädännön velvoitteiden mukaisesti.

Palveluverkon uudistaminen

Sosiaali- ja terveystalvveluiden palveluverkon uudistamisen toimenpiteitä viedään eteenpäin vuoden 2025 aikana. Vuokramenoista ei vielä vuoden 2025 aikana pystytä merkittävästi säästämään, sillä useat sopimukset ovat voimassa 31.12.2025 asti. Jämsän Terveys Oy:n liikkeenluovutuksen vaikutukset näkyvät niin ikään taloudessa asteittain.

Asiakasmaksut

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevaan lainsäädäntöön ehdotetut muutokset ovat hyväksytyt 3.10. Terveydenhuollon asiakasmaksuihin on esitetty sosiaali- ja terveystalvvelujen asiakasmaksuasetusta vastaavat korotukset 1.1.2025 alkaen. Asiakasmaksujen enimmäismääriä korotetaan perusterveydenhuollossa pääsääntöisesti 22,5 prosentilla ja erikoissairaanhoidossa pääsääntöisesti 45 prosentilla. Maksutulojen kertymään vaikuttavat myös muut tekijät kuten terveydenhuollon maksukatto ja palveluiden käyttö.

Toimialakohtaiset katsaukset vuodelle 2025

Konsernipalveluiden toimialalla talousarvio sisältää 8,5 miljoonan euron sopeutustoimenpiteet, joiden talousvaikutukset jakautuvat vuosille 2025–2026. Hallinnossa ja tukipalveluissa toteutetaan merkittävät henkilöstövähennykset irtisanomismenettelyin sekä henkilöstöpoistumaa hyödyntämällä. Toimialan johtamisjärjestelmään ja organisaatorakenteeseen tehdään muutoksia, joiden seurauksena lakkautetaan yksi palvelujohtaja ja kolme päällikkötehtävää. Sairaala Novan tekninen huolto ulkoistetaan ja hankitaan jatkossa ulkoiselta toimijalta siten, että nykyinen henkilöstö siirtyy uuden palvelutuottajan palvelukseen. Henkilöstöravintola Poukaman ja kahvila Solinan toimintaan ja tiloihin haetaan ulkopuolinen toimija. Vanhus- ja vammaispalveluiden asukasvuokrien yhtenäistäminen aloitetaan 1.4.2025 alkaen siirtymäsäännökset huomioiden. Tietojärjestelmiä arvioidaan vaikuttavuuden näkökulmasta. Hallinnon käytössä olevia tiloja tiivistetään entisestään. Hallinnon ja tukipalveluiden toimintatapojen määrätietoista kehittämistä jatketaan.

Sosiaali- ja terveystalousoikeus talousarvioesitys sisältää noin 45,6 miljoonaa euroa sopeutustoimenpiteitä, joiden talousvaikutukset jakautuvat vuosille 2025–2026. Henkilöstömäärärahoja tullaan vähentämään pääasiassa sijaismäärärahoista. Henkilöstömitoitusmuutos toteutetaan ympärivuorokautisessa palveluasumisessa sekä omassa että ostetussa palvelutuotannossa. Vuokratyövoiman hankintaa sekä asiakaspalveluiden ostoja erikoissairaanhoidossa ja lastensuojelussa tullaan vähentämään. Palvelutuotannon hankintaa suunnitellaan toteutettavan ostopalveluna Keuruu-Multia alueen avosairaanhoidon vastaanottopalveluiden hankinnalla. Kotihoidon oma tuotanto muutetaan ostopalveluina tuotettavaksi kumppanuusmallilla. Henkilöstömäärää vähennetään erityisesti asiantuntija- ja johtotehtävissä. Vastuualueiden määrä vähenee neljästä kolmeen, palvelualueiden määrä vähenee seitsemästätoista kymmeneen. Johtamistehtävistä vähenee yhteensä 30 johtaja- ja päällikkötason tehtävää vuoden 2025 aikana. Muutoksien henkilöstövaikutuksia on käsitelty kuluvan vuoden kevään ja syksyn yhteistoimintaneuvotteluissa.

Sosiaali- ja terveystalousoikeudessa asiakasmaksuja nostetaan asiakasmaksuasetuksen mukaisesti sekä vuokratasoja tarkistetaan ja nostetaan. Toimialan palvelutuotantoa tullaan supistamaan ja toiminnan taukoja lisätään. Omaishoidontuen myöntämisperusteita kiristetään täysikäisten alimman palkkioluokan uusien tukien osalta.

Sosiaali- ja terveystalousoikeuden toimintaa uudistetaan edelleen siirtämällä painopistettä perustason palveluihin kehittämällä hoito- ja palveluketjuja, vaikuttavia työmenetelmiä ja digitaalisia palveluita. Hoitoon pääsyä nopeutetaan moniammatillisen tiimityön toimintamallien kehittämisellä. Hoidon jatkuvuutta tuetaan oman ammattilaisen nimeämisellä sekä pilotoidaan omalääkäri- ja ammatinharjoittajamallia. Sosiaali- ja terveystalousoikeuden tilannekeskuksen toimintaa valmistellaan.

Pelastustoimen toimialalla talousarvioesitys sisältää noin 2 miljoonan euron edestä sopeutustoimenpiteitä. Talousarvion valmistelussa lähtökohtina ovat lakisääteisten palveluiden suorituskyvyn turvaaminen, suunnitelmalliset palvelujen kehittämistoimenpiteet, realistinen ja ennustettava taloudenhallinta sekä päätetyt talouden sopeuttamistoimenpiteet talousarvioraamin mukaisesti. Uudistetulla pelastuslaitoksen organisaatiolla aloitetaan palvelutuotanto 1.1.2025 alkaen. Ensihoidon palvelutuotanto siirretään pelastuslaitoksen toiminnasta sosiaali- ja terveystalousoikeuden toimialan Terveystalousoikeuden palvelut - vastuualueen toiminnaksi 1.1.2025 alkaen. Palvelutasopäätöksen mukaisten kehittämistoimenpiteiden henkilöstökustannusvaikutuksia pienennetään suunnitelmallisella rekrytoinnilla sekä hankintoja ja investointeja karsimalla. Henkilöstön saatavuus on merkittävässä roolissa toimialan palvelutuotannon suorituskyvyn tulevaisuutta tarkasteltaessa.

Talousoikeus

Talousoikeusta käsitellään toimielinten seminaareissa lokakuun alkupuolella ja toimielimet antavat lausuntonsa esitykseen lokakuun aikana.

Aluevaltuuston info hyvinvointialuejohtajan talousoikeudesta pidetään 22.10.2024 ja aluevaltuusto käy lähetekeskustelun talousoikeudesta 12.11.2024.

Aluehallituksen talousoikeuseminaari pidetään 26.-27.11.2024 ja aluehallitus antaa talousoikeuksensa 27.11.2024. Aluevaltuusto käsittelee talousoikeuden kokouksessaan 10.12.2024.

Toimivalta

Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosääntö § 29
Palveluntuottajien vaikuttamistoimielimen toimintasääntö § 2

Esittelijä	Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina
Päätösehdotus	<p>Palveluntuottajien vaikuttamistoimielin merkitsee hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen tiedoksi ja kommentoi annettua esitystä ja sen vaikutuksia strategian toteutumiseen toimielimen näkökulmasta.</p> <p><u>Asian kokouskäsittely:</u></p> <p>Palvelujohtaja Nina Peränen esitteli kokouksessa asiaa.</p> <p>Mila Korhonen poistui kokouksesta klo 10:00.</p>
Päätös	<p>Päätösehdotus hyväksyttiin. Palveluntuottajien vaikuttamistoimielimen evästyksiset ovat liitteenä.</p> <p>Hyvinvointialuejohtaja Jan Tollet poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 10:30.</p>

1) Mikä vaikuttamistoimielin kyseessä

Palveluntuottajien vaikuttamistoimielin

2) Kirjatkaa selvästi näkyviin mistä näkökulmasta vaikutuksia arvioit esim. lapsivaikutukset, yritysvaikutukset, vaikutukset järjestötyöhön, ympäristövaikutukset, vaikutukset alueen kuntiin, maaseutuvaikutukset tms. Jos arvioit useasta näkökulmasta, erotathan tällöin näkökulmat selvästi toisistaan.

Yritysvaikutukset

3) Millaisia kielteisiä vaikutuksia talousarvioesityksellä on asukkaiden yhdenvertaisuuteen, palveluiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen lausunnon antavan toimielimen näkökulmasta?

Kirjatkaa selvästi näkyviin mistä näkökulmasta vaikutuksia arvioit esim. lapsivaikutukset, yritysvaikutukset, vaikutukset järjestötyöhön, ympäristövaikutukset, vaikutukset alueen kuntiin, maaseutuvaikutukset tms. Jos arvioit useasta näkökulmasta, erotathan tällöin näkökulmat selvästi toisistaan.

4) Millaisia myönteisiä vaikutuksia talousarviolla on hyvinvointialueen toiminnan vaikuttavuuteen ja kustannustehokkuuteen?

Kustannuksissa säästetään ainakin lyhyellä aikavälillä. Esitetyistä säästöistä voi pitemmällä aikavälillä tulla lisäkustannuksia usean toimenpiteen osalta.

5) Millaisia kielteisiä vaikutuksia talousarviolla on hyvinvointialueen toiminnan vaikuttavuuteen ja kustannustehokkuuteen?

PALVELUTUOTANNON TUKIPALVELUT

Ruokapalvelut hankkivat ruoan valmistus- ja kuljetusvaunuja, jotka mahdollistavat toimituskertojen vähentämisen toimipisteisiin. Muutoksella ei ole vaikutusta asiakkaiden saamaan palveluun. 300,0. **Onko investoinnit ja mahdolliset laadun heikkeneminen huomioitu kustannussäästöissä?**

Välinehuollon kuljetuskertoja harvennetaan. Välinehuolto hankkii lisää instrumentteja, jolloin voidaan käyttää kilpailutettuja runkokuljetuksia. Toiminnalla vähennetään välinehuollon erilliskuljetusten aiheuttamia kustannuksia sekä vähennetään ilta- ja yötyön tarvetta. 150,0 **Onko investoinnit huomioitu kustannussäästöissä?**

Henkilöstöravintola Poukaman sekä kahvila Solinan ja leipomon toiminta Sairaala Novassa lakkautetaan. 180,0 **Aikataulu ja sen vaikutus kustannussäästöihin? Säästölaskelma tarvitaan.**

Konneveden tuotantokeittiö muutetaan palvelukeittiöksi. Toimintatavan muutos johtaa 4 henkilön vähennykseen, mikä toteutuu määräaikaisten työsopimusten päättyessä. Toimintavan muutoksella vältetään investoinneilta huonokuntoisiin tiloihin. Muutoksella ei ole vaikutusta asiakkaiden saamaan palveluun. 120,0 **Aikataulu ja sen vaikutus kustannussäästöihin? Mitä palvelukeittiömalli tarkoittaa käytännössä? Työllistääkö hoitohenkilökuntaa?**

Välinehuollon ja lääkintätekniiikan henkilöstökuluja vähennetään 1,5 henkilötyövuoden verran organisoimalla työtehtäviä uudelleen ja hyödyntämällä henkilöstön poistumaa. 65,0 **Aikataulu ja sen vaikutus kustannussäästöihin? Tälläkin hetkellä on välillä pula instrumenteista. Miten laatu varmistetaan?**

Sairaala Novan tekninen huolto ulkoistetaan ja hankintaan jatkossa ulkoiselta markkinatoimijalta siten, että nykyinen henkilöstö siirtyy uuden palveluntuottajan palvelukseen.

Voidaanko kilpailuttaa vaatimuksella ottaa X henkeä HVYAKSIta töihin?

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN SOTE-PALVELUT JA AIKUISTEN SOSIAALIPALVELUT

Lastensuojelun laitoshoidossa lisätään omaa palvelutuotantoa 20 paikkaa (vähennetään laitoshoidon ostopalveluja). 750,0 **Tarkemmat laskelmat tulee saada nähtäville. Kuinka paljon ostopalveluja vähenee 2025? Onko investoinnit huomioitu säästöissä?**

Lisätään lastensuojelun perhehoitoa 400,0 **Ilmeisesti ostopalveluna? Mihin säästölaskelma perustuu?**

Lastensuojelulaitosten kotiin vietävää avotyötä lisätään 800,0 **Oma tuotanto vai ostopalvelu? Mihin säästö perustuu?**

Uudistetaan lastensuojelun jälkihuollon tuetun asumisen palvelua 10 nuorelle / vuosi, vähentäen ostopalvelun tarvetta sekä harkinnanvaraisen jälkihuollon tarvetta. 430,0 **Säästölaskelma tarvitaan.**

Lastensuojelun asiakasohjausryhmän käyttöönotto ja ostopalvelujen arviointi (perhekuntoutusten ja sijoitusten arviointi) 1 000,0 **Säästölaskelma tarvitaan. Miten huomioitu tässä laskelmassa jo nyt olemassa oleva henkilöstövajaus?**

Lastensuojelun avo- ja jälkihuollon sekä varhaisen tuen asiakaspalveluiden ostopalvelujen arviointi 200,0 **Mihin säästölaskelma perustuu?**

Lakisääteiset asiakasmitoitukset ja palveluiden määrääjat toteutuvat lastensuojelun avo- ja sijaishuollossa sekä varhaisen tuen lapsiperhepalveluissa. 300,0 **Säästölaskelma**

Neuvolan sijaismäärärahojen vähentäminen ja lastenvalvojan viran täyttämättä jättäminen 520,0 **Kuuluuko henkilövuokraus sijaispalveluun? Sijaisten määrärahojen vähentämisen heijastevaikutus palveluun ja henkilöstöön? Neuvola- ja lastenvalvojapalvelut ovat juuri ne kohdat, joissa voitaisiin tehdä hyödyllistä ennaltaehkäisevää työtä, vaan sieltäpä säästetään. Säästön vaikutuksen mahdolliseen lastensuojelun myöhempään tarpeeseen?**

Opiskeluhuollon henkilöstökulujen vähentäminen 680,0 **Tarve palvelulle kasvamassa. Säästöjen seurannaisvaikutus?**

Palvelusetelmämäärärahan supistaminen 300,0 **Mistä palveluseteleistä ja kuinka paljon?**

Lasten, nuorten ja perheiden sote-palvelut ja aikuisten sosiaalipalvelut, muiden palveluiden ostopalvelujen supistaminen 728,0 **Tarkempi lista mistä ja kuinka paljon ja millä aikataululla ko. palveluilla voidaan säästää vaativimmista palveluista, onko sitä arvioitu?**

Sosiaalihuoltolain mukaisten ostopalveluiden vähentäminen 948,4 **Tarkempi lista mistä ja kuinka paljon ja millä aikataululla**

Henkilökohtaisen avun palvelusetelin käytön vähentäminen 24,0 **Millä aikataululla? Siirtää kustannuksia muihin palvelumuotoihin, onko huomioitu?**

IKÄÄNTYNEIDEN JA VAMMAISTEN PALVELUT

Ikääntyneiden koti- ja asumispalveluissa 200 henkilötyövuoden vähennys sijaismäärärahoissa. 10 390,0 **Kuuluuko henkilövuokraus sijaispalveluun? Sijaisten määrärahojen vähentämisen heijastevaikutus palveluun ja henkilöstöön?**

Kotihoidossa vähennetään sijaismäärärahoja 65 henkilötyövuoden verran ja tukeudutaan varahenkilöstöön 3 169,0 **Kuuluuko henkilövuokraus sijaispalveluun? Sijaisten määrärahojen vähentämisen heijastevaikutus palveluun ja henkilöstöön?**

Omaishoidontuen määrärahan tarkennus myöntämisperusteita tiukentamalla 3 011,0 **Seurannaisvaikutukset kotihoitoon tai palveluasumiseen?**

Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen ostopalvelun vuorokausihinnan ja palvelusetelin arvon alentaminen henkilöstömitoitustarvikkeen muutoksen (0,65->0,6) perusteella 5 prosenttia 3 000,0. **Mitoitusvaatimusmuutosta ei ole vielä hyväksytty valtion talousarviossa. Asiakaspalvelu on hinnoiteltu palveluluokkiin jo nyt. Tarvitaan tarkemmat laskelmat. Palveluseteli ehdotuksessa alennus suurempi kuin 5 %. Hinnat suhteutettuna oman tuotannon hintoihin. Miten muiden tuotannon kustannusten nousu on huomioitu?**

Kotihoidon kolmen toimipisteen ulkoistaminen monituottajusmallilla: omana tuotantona yö- , turva- ja etähoivan palvelu, muut hankitaan yksityiseltä (10 kuukautta) 1 700,0 **Tarkemmat laskelmat tarvitaan. Allianssimallin soveltaminen?**

Myynti-, maksu- ja vuokratuottojen lisäys 3 820,0 **Laskelmat palveluittain tarvitaan.**

Kehitysvammaisten päivätoiminnan ja kuntouttavan työtoiminnan taukojen pidentäminen 524,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Henkilöstömäärän vähentäminen asiantuntijapalveluissa 200,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Kehitysvammaisten työosuusrahojen tarkistus 200,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Aineiden, tarvikkeiden ja hoitotarvikkeiden käytön arviointi, harkinta ja tarkoituksenmukainen käyttö ja hävikin vähentäminen ikääntyneiden ja vammaisten vastualueella 165,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Kehitysvammaisten päivätoiminnan taukoaikojen pidentäminen 1 kuukaudesta 2kuukauteen, säästö kuljetuskustannuksista. 150,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Kotihoidon vuokratyövoiman käytön vähentäminen **€?, Seurannaisvaikutukset?**

Vammaispalveluiden asiakkaiden palveluiden järjestäminen asiakkaan asuinkunnan hyvinvointialueelta. 1 911,0 **Seurannaisvaikutukset?**

TERVEYDENHUOLLON PALVELUT 10 232,0 395,0

Vähennetään Psykiatrian asiakaspalveluiden ostoa muista sairaaloista 1 800,0 **Tarvitaan tarkemmat laskelmat**

Sairaalapalvelut Novassa vähennetään sijaismäärärahaa. Osastojen, sairaala-apteekin ja osastonsihteeripalveluita sopeutetaan käytettävissä olevaan henkilöstömäärään. 1 128,0

Seurannaisvaikutukset?

Vähennetään konservatiivisen palvelualueen osalta palveluiden ostoa Sydänsairaalaalta. 1 100,0

Seurannaisvaikutukset? Siirron kustannukset, osaajien määrä?

Vähennetään Psykiatrian sijaisten käyttöä seuraavilla toimenpiteillä: avohoitoon tulevat toiminnalliset muutokset sisältävät akuuttitoiminnan kehittämisen, tämän lisäksi vanhuspsykiatrian työryhmää sekä tehostetun tutkimisen hoitomallia pienennetään. 630,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Vähennetään konservatiivisen palvelualueen asiakaspalveluostoja. 600,0 **Luettelo palveluittain tarvitaan. Seurannaisvaikutukset?**

Keskitettyjen hankintasopimusten avulla saadaan säästöjä aikaan. 500,0 **Luettelo palveluista tarvitaan ja säästölaskelma.**

Alueellisen osastotoiminnan sijaismäärärahaa vähennetään ja osastojen sairaansijamäärä sopeutetaan rekrytointien sijasta käytettävissä olevaan henkilöstömäärään. 330,0

Seurannaisvaikutukset?

Vähennetään lisätoita ja ostopalveluja sekä muutetaan ruokapalvelua ruokahävikinvähentämiseksi. 200,0 **Mitä ostopalveluja vähennetään?**

Virkavapauksia ei sijaisteta (pitkiäkään) kuin kriittisissä toiminnoissa. Osa-aikaisuuksissa pyritään HR:n ja yt-prosessin avulla muuttamaan työsopimuksen työaika todellista työpanosta vastaavaksi aiemmasta 100 % työajasta. 190,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Vähennetään Psykiatrian ostopalvelulääkärikustannusta. 165,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Sijaismäärärahan vähennys päivystysosastolla. 100,0 **Seurannaisvaikutukset?**

TERVEYDENHUOLLON PALVELUT

Sijaismäärärahaa operatiivisella palvelualueella (teho, leikkaustoiminta, synnytys) tarkastellaan kriittisesti, sijaisia otetaan vain välttämättömiin työtehtäviin. 100,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Yhdestä ambulanssista koituvien kustannusten vähentäminen. 85,0 **Seurannaisvaikutukset? Onko nyt ylikapasiteettia?**

Palveluseteleiden käytön vähentäminen. 23,0 **Mistä palveluseteleistä?**

Lakkautetaan Pihtiputaan terveyskeskuksen kiinteä kuvantaminen. 20,0 **Seurannaisvaikutukset? Aiheutuvat kuljetuskustannukset?**

Keuruun ja Multian vastaanoton lääkäri- ja hoitajavastaanottopalvelun tuottaminen ostopalvelukokonaisuutena 1 000,0, **Mistä säästöt muodostuvat, kilpailutus vasta tulossa.**

Allianssimallin hyödyntäminen?

6) Tukeeko talousarvioesitys keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista. Mikä erityisesti tukee? Mihin toivot kiinnitettävän erityistä huomiota?

Päätökset lisäävät keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyseroja, mikään ei tue niiden kaventamista, erityistä huomioita siihen, että lasten ja nuorten palvelut pitäisi olla kunnossa, jotta tulevaisuudessa saataisiin säästöjä, tämänhetkinen panostus toisi rahat takaisin myöhemmin säästöinä, Rimpilän talousmatematiikka.

7) Miten arvioit talousarvioesityksen vaikuttavan ihmisten kokemukseen hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta?

Palvelut tulevat suurelta osin huononemaan ja aiheuttavat kokemusten huononemista ja turvattomuutta. Palveluntuottajat kokevat paineita taloutensa suhteen, koska ostomäärät pääasiakkaiden toimesta vähenevät.

Epävarmuutta ja turvattomuutta tarpeiden huomioimisesta ja palveluiden toteutumisesta. Säästöjen pitkäaikaisvaikutus saattaa olla kuluja lisäävää. Erityisesti ennaltaehkäisevästä työstä, selviytymistä tukevasta työstä karsiminen saattaa näkyä myöhemmin vuosina kasvaneina kuluina sosiaali- ja terveydenhuollon osalta.

8) Puuttuuko talouden sopeuttamistoimenpiteistä jotain olennaisia toimenpiteitä?

9) Mikäli jokin sopeuttamistoimenpiteistä tulisi jättää pois, mikä olisi vaihtoehtoinen sopeuttamistoimenpide?

10) Toimielimen huomiot strategian seurantamittareista?

Seurantamittareiden realistisuus on kyseenalainen, koska aikaisempien toteutumatietoja ei ole käytettävissä. Taulukossa pitäisi olla kirjattuina toimenpiteet, miten tavoitteisiin päästään.

Seurantamittareina tulisi olla taloudellisuus, tuottavuus, henkilöstön hyvinvoinnin sekä palveluntuottajien palautemittarit.

Toivottavaa on, että tavoite ei määrää toimintaa, vaan toimintaa seurataan mittaamalla tulosta, jotta talous ei pääse vaikuttamaan esim. palveluasumiseen pääsemiseen, huostaanoton toteutumiseen...

11) Voit jättää tähän alle kysymyksiä talousarvioesityksestä viranhaltijoille, joita käsitellään 23.10. talousarvioseminaarissa sekä toimielinten kokouksissa.

Olisi ehdottoman tärkeitä, että päätöksenteon pohjana olisi vertailu oman tuotannon ja ostopalvelujen hinnoista. Miksi luotettavaa tietoa ei ilmeisesti ole päättäjäjienkään käytössä? Hali ja jotkut hyvinvointialueet ovat vertailulaskelmia tehneet. Valtioneuvosto julkistaa omia laskelmiaan 30.10.

Onko talousarviossa huomioitu oman palvelu- tai ostopalvelutuotannon kustannusten nousu todellisin perustein?

Ostopalvelun hintojen alentamiselle tai korottamatta jättämiselle täytyy olla todelliset laskennalliset perusteet. Ohjeet talousarvioon?

Ostopalvelujen vähentäminen tulisi tehdä suunnitelmallisesti ja yhteistyössä eikä pikaisella ilmoittamisella. Ohjeet talousarvioon?

Säästökohteista/-toimenpiteistä tulisi olla tehtynä riskiarviot päätöksenteon pohjaksi? Onko niitä tehty?

Taloussuunnitelmavuosien lukujen ja tavoitteiden 2026 ja 2027 realistisuus?

Keskustelua palveluntuottajien kanssa on lisättävä jo talousarvion valmisteluvaiheessa.

Hankintojen ja kilpailutusten prosesseissa on tehtävä yhteistyötä.

Oman tuotannon hinta pyydetään selvitetäväksi yleislääkäripalveluista, kotihoidosta, palveluasumisen eri muodoista sekä fysioterapia- ja toimintaterapiapalveluista.